

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 479/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vednom pod sp. zn. 58 C 260/2008 a namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2010 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vednom pod sp. zn. 58 C 260/2008 a porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 17. októbra 2008 podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o ochranu osobnosti a zaplatenie nemajetkovej ujmy proti súdnemu znalcovi MUDr. I. A., zároveň požiadal okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že je úplne invalidný, je ZŤP, nemá žiadny príjem a má majetok, ktorý mu je len na príťaž. Žaloba bola postúpená na okresný súd a vedená pod sp. zn. 58 C 260/2008. Okresný súd uznesením č. k. 58 C 260/2008-101 zo 7. januára 2010 sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a v poučení uviedol, že proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia (sťažovateľ na predloženej kópii napadnutého uznesenia uvádza „*doručené 23. 03. 2010*“, pozn.). Okresný súd výzvou z 31. mája 2010 vyzval sťažovateľa na uhradenie súdneho poplatku za podanú žalobu, na ktorú sťažovateľ listom zo 14. júna 2010 uviedol, že „*nemá prostriedky na zaplatenie poplatku, ktorý vymáha sudkyňa protizákonne ako členka JUSTIČNEJ MAFIE v úsilí konanie 58 C 260/2008 zmarit*“.

Uznesením č. k. 58 C 260/2008-115 z 30. júna 2010 okresný súd konanie zastavil, proti čomu podal sťažovateľ odvolanie.

Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 315/2010-119 z 31. augusta 2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Podľa sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 260/2008 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010 došlo k porušeniu označených práv, a preto navrhuje vysloviť ich porušenie, zrušiť

uznesenie okresného súdu č. k. 58 C 260/2008-115 z 30. júna 2010 a uznesenie krajského súdu č. k. 8 Co 315/2010-119 z 31. augusta 2010 a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu a priznať mu primerané finančné zadost'učinenie, ktoré je povinný okresný súd uhradiť v sume 25 000 € a krajský súd vo výške 50 000 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie s'ťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 260/2008 došlo k porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010 k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

1.1 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 260/2008

Podľa názoru ústavného súdu na konanie o tejto časti sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu ku konaniu okresného súdu, ktorý rozhodol uznesením č. k. 58 C 260/2008-115 z 30. júna 2010, rozhodoval v odvolacom konaní krajský súd uznesením č. k. 8 Co 315/2010-119 z 31. augusta 2010. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať postup okresného súdu v označenom konaní.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1.2 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 260/2008

Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (v danom prípade krajského súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 195/04, I. ÚS 11/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré už skončilo rozhodnutím tohto súdu ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Zo sťažnosti a z jej príloh bolo zistené, že okresný súd v označenej veci rozhodol uznesením č. k. 58 C 260/2008-115 z 30. júna 2010. Stav právnej neistoty sťažovateľa namietaný proti postupu okresného súdu sa odstránil už vyhlásením citovaného rozhodnutia okresného súdu.

Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 20. októbra 2010, t. j. v čase, keď namietané porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu v namietanom konaní už netrvalo a keď konanie o ňom pred ústavným súdom nie je

spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Tvrdené porušovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov okresným súdom v namietanom konaní skončilo skôr (30. júna 2010), ako bola podaná sťažnosť ústavnému súdu (20. októbra 2010), a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.1 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010

Ústavný súd podotýka, že krajský súd v označenom konaní rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podaný žalobný návrh. Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 315/2010-119 z 31. augusta 2010 rozhodol tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne s odôvodnením, že okresný súd správne postupoval, keď potom, ako sa sťažovateľovi právoplatne nepriznalo oslobodenie od súdnych poplatkov, a potom, keď sťažovateľ súdny poplatok na výzvu okresného súdu ani v ďalšej lehote nezaplatil, konanie zastavil s poukazom na § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

Podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (procesné podmienky konania). Procesné podmienky teda určujú zákonný rámec na uplatnenie práva na súdnu ochranu v civilnom procese (čl. 46 a čl. 51 ústavy), t. j. vyjadrujú predpoklady, ktoré musia byť splnené, aby súd mohol konať vo veci samej.

Podľa § 104 ods. 2 OSP ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní,

ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Medzi odstrániteľné nedostatky procesných podmienok konania možno počítať aj nedostatok spočívajúci v nesplnení poplatkovej povinnosti, ktorá podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o poplatkoch vzniká podaním návrhu.

Keďže v danom prípade sťažovateľovi právoplatne nebolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku a nezaplatil ho ani po výzve okresného súdu, bolo konanie v súlade s § 104 ods. 2 OSP (posledná veta) v spojení s § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch zastavené.

Tento záver okresného súdu bol predmetom skúmania krajského súdu, ktorý ho napádaným uznesením č. k. 8 Co 315/2010-119 z 31. augusta 2010 potvrdil.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych predpisov, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neodôvodnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozhodnutí krajského súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.2 K namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 315/2010

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal aj porušenie práva zaručeného v čl. 13 dohovoru zrejme z dôvodu svojej nespokojnosti s rozhodovaním krajského súdu v odvolacích konaniach v danej veci, a preto sa domnieva, že využitie opravného prostriedku (odvolania), ktorým sa domáhal zjednania nápravy, bol neúčinný.

Z ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (III. ÚS 38/05). Keďže ústavný súd nevyslovil, že by druhostupňovým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené niektoré z dohovorom chránených práv sťažovateľa, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 13 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd súčasne pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (IV. ÚS 36/04, I. ÚS 130/06).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2010